

TE GAST

Het is een vroege ochtend in mei. Positie ongeveer 400 mijl noordwest van de Azoren. Mijn twee maten slapen. Ik zit met een peilkompas te wachten op het moment waarop de zon op de kim staat. Altijd weer een handige check van de afwijking van het boordkompas. De boot loopt ongeveer vijf knopen, de deining neemt ons zeven seconden lang mee omhoog en laat de boot even langzaam weer zakken, en opnieuw, en zo maar door. Niets lijkt de regelmaat te kunnen verbreken.

Plotseling lopen we aan de grond. Dat kan niet! Het is hier vier kilometer diep. Toch lopen we vast, niet op een harde rots of een bank en ook niet in zacht slib, maar iets ertussenin. Binnen een halve meter liggen we stil. Dan wordt de boot opgetild. Even staan we op onze kimkielen bovenop de zeespiegel te wankelen en vallen dan weer terug. Ik brul "WALVIS!" en spring in de kajuit om mijn maten met een stomp in hun ribben naar buiten te jagen. Hun zwemvesten meegrissend klim ik met twee stappen weer in de kuip en sta met bonzend hart te wachten op een klap, een alles versplinterende dreun, krakend hout, het ergste.... maar er gebeurt niets. Als de rust en regelmaat weer terug zijn, blijf ik zitten met het nare gevoel dat ik die walvis heb beschadigd. Met zijn dikke huid en speklaag kan zo'n beest wel tegen een stootje, maar de paar ton gietijzer van onze kiel, geflankeerd door twee scherpe kimkielen tegen zijn ruggengraat kun je geen stootje meer noemen.

Altijd wanneer ik iets lees over een 'onbekend drijvend object' moet ik aan dit voorval denken. Bij ons liep het goed af dankzij de zware bouw van de boot en onze matige snelheid. Maar iets raken met een vaart van dertig knopen of nog sneller maakt rompen lek, doet roerbladen breken, kielen ontwrichten of foils afknappen. In de meldingen van dit soort onheil zit dan ook een duidelijke piek tijdens de grote oceaandrives.

Bij zo'n bericht heb ik nooit te doen met de pechvolgel die een positie aan kop kwijtraakt of de race moet staken. Wel denk ik aan de walvis die achterblijft met een diepe vleeswond of een andere verminking. Want het 'onbekend drijvend object' zal lang niet altijd een onderwater zwevende zeecontainer zijn, maar in veel

gevallen een rustende walvis. Pieter Heerema maakte het mee. Aan zijn beschadigde foil zat een vette substantie. Die komt niet van een stalen container. Ik vind dit een serieus onderwerp voor bezinning. Zeilers zijn in een vaargebied te gast. Het vaarwater dat wij voor ons plezier gebruiken, is het 'thuis' voor alles wat er leeft. Het maakt geen verschil of dat de Atlantische oceaan is, de Biesbosch of de Waddenzee. Een goede gast respecteert het huis van een ander. In beschermd natuurgebied is dat ons gemakkelijk gemaakt. De meest kwetsbare delen zijn het jaar rond of een paar maanden gewoon gesloten. In niet-gesloten natuurgebied proberen de beheerorganisaties met voorlichting en afspraken de verstoring tot het minimum te beperken.

Maar hoe zijn we goede gasten op zee en oceaan? Daar moeten we zelf besluiten wat wel en niet kan. Een aansprekend voorbeeld vind ik het besluit om niet naar Spitsbergen te willen zeilen. Wie daar naartoe vaart om de desolate natuurlijke schoonheid te beleven, mag alleen aan de wal met een schietklaar

**Twee scherpe kimkielen
tegen zijn ruggengraat
kun je geen stootje
meer noemen**

geweer. Stel dat een ijsbeer je aanvalt, dan moet je hem kunnen neerknallen. Leuke manier om ergens te gast te zijn. Alleen al het risico dat je uit noodweer een ijsbeer zou moeten doden, is een goede reden om nooit in die wateren te willen rondreizen. Maar zouden we dan ook niet moeten stoppen met die merkwaardige drang om steeds sneller over de oceaan te willen jakkeren met kielen en foils die als meterslange messen door het water snijden? Stoppen met dat prestigieuze bergbeklimmen op zee omwille van het vermijden van een nog nooit onderzocht risico voor zeebeesten? Ik ben daar nog niet uit. ●

ROB BIJNSDORP is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.